

ESTRATÈGIA D'ACCIÓ EXTERIOR DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Document elaborat per Agustí Fernández de Losada Passols, Director d'Estudis i Assistència Tècnica Internacional, Tornos Abogados.

I- Introducció

Barcelona és una ciutat global. Ho és en la mesura en que és una ciutat que ha apostat per la ciència i el coneixement, que disposa d'un entramat d'universitats, escoles de negocis, centres de recerca i de desenvolupament tecnològic amb un alt nivell d'excel·lència i connectats a les principals xarxes globals. Ho és perquè disposa d'un teixit social connectat amb el món i compromès amb la justícia global i la cooperació internacional. També perquè el seu teixit empresarial, s'orienta cap a l'exterior (turisme¹, exportació, activitat firal², etc.), perquè disposa d'una ubicació privilegiada com un dels nodes que articulen el sud d'Europa i d'unes infraestructures, en especial el port i l'aeroport, que assegurin una connectivitat global.

Tots aquests elements, juntament amb el dinamisme de la seva ciutadania, permeten a Barcelona excel·lir en alguns àmbits concrets, diversificats però altament complementaris: la cultura i les indústries creatives, la innovació científica i les noves tecnologies (en concret la tecnologia 5G), la salut global i la recerca biomèdica, les start-ups, l'eficiència energètica i la gestió de l'aigua. Tots ells combinen l'acció del sector públic i del privat, mobilitzen les universitats, els centres de recerca i la societat civil. El reforçament i consolidació d'aquests àmbits esdevé una prioritat de l'acció exterior de l'Ajuntament, amb criteris de sostenibilitat i d'equitat.

Per altra banda, Barcelona, com qualsevol territori, està inserida en una estructura d'interdependències vinculades a l'economia global. Per tant és també reproductora de fluxos que configuren centres i perifèries, que genera desigualtats i que impacta sobre la sostenibilitat dels ecosistemes. Per això cal que Barcelona pensi en solucions globals garantint l'equilibri social i potenciant la millora de la vida quotidiana de les ciutats i dels seus veïns i veïnes.

Problemàtiques com el deteriorament ambiental i l'especulació financera, les tensions migratòries, les crisis humanitàries recurrents i la cerca de refugi, la islamofòbia o les creixents desigualtats entre territoris o per raó de gènere, classe o edat en el si de les pròpies societats, reclamen noves solucions i un paper actiu de tots els actors involucrats.

En aquest context, el paper de les ciutats esdevé cada cop més rellevant a l'hora de buscar i oferir solucions a fenòmens que responen a lògiques globals però que tenen un fort impacte local. És per això que les noves agendes globals posen cada cop més el focus en les ciutats i en les polítiques que impulsen els seus governs³. En aquest escenari Barcelona comparteix i vol liderar la participació central i activa de les ciutats en la definició i la governança d'aquestes agendes. I ho vol fer des de la defensa del municipalisme actiu, configurat en torn a lògiques metropolitanes, per garantir un autèntic desenvolupament humà sostenible dels territoris.

¹Més de 6,5 milions de turistes estrangers van pernoctar en hotels de la ciutat i més de 2,5 milions de creueristes van arribar al Port de Barcelona el 2015. http://ajuntament.barcelona.cat/turisme/es/estadistiques_enquestes

² Com el Mobile WorldCongress, l'Smart City Expo WorldCongress, Alimentaria, CPhiWorldwide, l'IbtmWorld, la Barcelona BridalFashionWeek, l'iWater, Circular EconomyEuropeanSummit, l'EuropeanUtilityWeek, entre d'altres.

³S'espera que per al 2030 més de 5.000 milions de persones habitin a zones urbanes, amb un fort creixement a l'Àsia i a l'Àfrica, el que provocarà fortes transformacions a nivell social, econòmic i ambiental. <http://www.unfpa.org/es/urbanizaci%C3%B3n>

Les ciutats poden aportar densitat democràtica a les estructures de governança global, articulant-se amb el conjunt d'actors que configuren el sistema internacional (Estats, organismes multilaterals, moviments socials i societat civil, món empresarial, acadèmia, etc.) i defensant des de les necessitats quotidianes dels seus veïns i veïnes el dret a la ciutat, la justícia de gènere, i la defensa dels béns comuns.

Les ciutats han de ser considerades actors polítics clau enfront del creixement d'una economia financera global que es mostra insostenible, i no només gestores i executores de polítiques locals. Per això cal que Barcelona assumeixi un lideratge en xarxes internacionals de governs locals, moltes de les quals tenen la seva seu a la ciutat. I que promogui les aliances bilaterals construïdes (i per construir) al llarg d'aquests anys amb una multiplicitat de ciutats d'arreu del món (París, Londres, Berlín, Madrid, Amsterdam, Nova York, Montreal, Montevideo, Medellín, Valparaíso, L'Havana, Maputo, Tànger-Tetuan, Seül, etc.). Aquestes aliances són fonamentals perquè permeten posar en marxa projectes d'interès per a la ciutat i pels actors que treballen des d'una perspectiva internacionalista.

A banda d'aquesta presència en xarxes, Barcelona és seu d'algunes institucions de caràcter independent i d'alt valor afegit especialitzades en temes clau en l'agenda global com ara; el foment de la pau i la resolució de conflictes, la promoció dels drets humans, la sobirania alimentària, la salut global, la cultura, l'agenda urbana o les polítiques de desenvolupament i justícia global. Totes elles, institucions sense finalitat de lucre, operen a nivell global i compten amb equips internacionals d'alt nivell d'especialització. L'objectiu de treball ha estat i serà el seu enfortiment, el retorn a la ciutat dels debats i coneixement que generen, així com la cerca de noves iniciatives i institucions.

Cal apuntar, finalment, que l'acció exterior de Barcelona i la manera en que l'Ajuntament i la ciutat es projecten al món, no són, ni poden ser, aliens al conflicte que es dona entre els governs de Catalunya i Espanya. Es tracta d'un conflicte que té un gran impacte en la societat catalana, i per tant també en la de Barcelona, i que ha tingut un gran ressò mundial. En aquest sentit, les accions previstes en aquesta mesura de govern han de tenir en compte les repercussions del conflicte i la manera de minimitzar els possibles impactes negatius que se'n puguin derivar. En certa mesura, Barcelona ha de desplegar una estratègia de resiliència per tal que un conflicte que és de naturalesa complexa i canviant l'afecti el mínim possible.

Per afrontar aquests reptes, ens hem dotat d'eines de planificació, que estan guiant l'acció política exterior de l'Ajuntament des del 2015 i que ho farà fins al 2019. Aquesta planificació ha posat i posarà en valor totes les experiències positives del ric i dinàmic mapa d'actors de la ciutat que han vingut desenvolupant accions en l'àmbit internacional.

II- L.E. 1 Incidir en l'agenda global per reforçar el municipalisme internacional

Una part molt significativa dels grans reptes globals tenen relació directa amb el que passa a les ciutats. Avui en dia resulta inviable oferir solucions raonables i efectives a les desigualtats, el canvi climàtic o les migracions, per posar només tres exemples, sense tenir en compte les polítiques que desenvolupen els governs de les ciutats.

Es per això que aquestes, així com els espais metropolitans, tenen cada cop un pes més important en la definició de les agendes globals. Els governs locals han passat de ser espectadors a ser actors dotats d'una forta legitimitat. Ho hem vist en la negociació dels nous Objectius de Desenvolupament Sostenible, en la definició de l'Acord de París en el marc de la COP21 el 2015 o en l'avenç assolit a la Conferència Habitat III a Quito (2016) en la configuració d'una Nova Agenda Urbana, que inclou aspiracions clau com el dret a la ciutat, llargament demandades pel municipalisme internacional.

O.E.1.1. Optimitzar la participació de l'Ajuntament en les xarxes (CGLU, Metropolis, Ciutats Educadores i altres) i agendes globals.

Les principals xarxes de ciutats, i de forma molt especial CGLU (Ciutats i Governos Locals Units), han estat reconegudes per part de l'ONU com a interlocutores legítimes per a representar els interessos i les aspiracions de les ciutats. Totes elles, algunes de les quals tenen la seva seu central a la ciutat (com ara la pròpia CGLU o Metropolis), fan una tasca essencial per a incidir en les agendes globals, tot aportant arguments basats en evidències sobre la realitat de les ciutats, el context en el que operen —sistemes competencials, finançament, formes de governança, etc.—, les seves mancances i reptes, les polítiques que desenvolupen i els resultats que obtenen en la millora de la qualitat de vida dels seus ciutadans i ciutadanes.

Així mateix, les ciutats incorporen temàtiques de forta sensibilitat ciutadana en aquestes agendes, molt sovint allunyades dels interessos o prioritats dels Estats. En aquest sentit, qüestions com la política d'habitatge, d'asil i refugi, la feminització de la política, la re-municipalització de determinats serveis públics, o la revisió dels models de gestió o paradigmes econòmics imperants —incloent la desmercantilització, noves formes de consum, o l'aposta per l'economia circular i cooperativa—, en podrien ser alguns exemples.

Barcelona té una presència molt rellevant en les xarxes de ciutats del món, a través de les quals ha participat activament en les principals cimeres dels darrers 2 anys. Des de la COP21 a París, passant pels *hearings* a Nova York, fins a Habitat III a Quito, la presència de l'Alcaldessa ha mostrat l'aposta ferma del govern de la ciutat pel municipalisme internacional i la diplomàcia de ciutats, així com per incidir en les principals agendes lligades al foment del desenvolupament sostenible i la justícia global.

L'aposta de l'actual govern és la d'articular un posicionament més estratègic en aquestes xarxes i en els seus òrgans de govern, comissions i grups de treball (especialment a CGLU, Metropolis, Ciutats

Educadores). L'objectiu és triple: optimitzar la seva presència en termes d'incidència en les agendes globals, contribuir a millorar els mecanismes de governança d'aquestes xarxes que permeti afrontar de manera més eficaç els reptes que es plantegen, alhora que també aprofitar-les com a plataformes per a l'intercanvi d'experiències i transferència mútua de coneixement.

Concretament, els objectius estratègics que es detallen més endavant s'orienten a reforçar la presència de l'Ajuntament de Barcelona en les grans agendes globals i a incidir en la seva definició, desplegament i monitoreig.

En aquest sentit, el govern de la ciutat potenciarà iniciatives i plataformes d'incidència política amb altres ciutats i actors a nivell global, que permetin avançar vers societats més diverses, equitatives, sostenibles i democràtiques. Amb una perspectiva urbana i crítica, la ciutat vol ser productora de debats i de propostes de solucions a problemes d'abast global, com ara la inseguretat alimentària, la financiarització i el dret a l'habitatge, les desigualtats (de renda, de gènere, etc.), la proliferació dels acords de liberalització comercial, la sostenibilitat ambiental i el canvi climàtic, la situació de les persones refugiades, entre d'altres.

En aquest marc, l'Ajuntament va impulsar el 2015 el Pla "Barcelona, Ciutat Refugi", per donar-hi resposta i preparar la ciutat per acollir, assistir, proveir dels serveis necessaris i garantir els drets de les persones refugiades, i exigir als estats que compleixin les normes més elementals del dret humanitari. Conseqüentment, el govern seguirà impulsant tot un seguit d'actuacions articulades en torn als quatre eixos d'acció recollits al Pla: desplegar el model d'acollida a la ciutat, tot minimitzant el seu impacte i atenent a les necessitats i drets de la població refugiada; reforçar el Servei d'Atenció a Persones immigrades, Emigrades i Refugiades (SAIER), alhora que treballar per a donar protecció i assistència als sol·licitants d'asil que ja són a Barcelona; promoure un espai ciutadà de coordinació de l'acció de l'Ajuntament i les entitats en totes les tasques de voluntariat, sensibilització i incidència; i impulsar la coordinació i suport mutu entre ciutats i municipis europeus, tant en la relació ciutat-ciutat com en les xarxes internacionals, alhora que augmentar els ajuts a les entitats que hi treballen en el terreny, tant en origen com en ruta.

En aquesta mateixa línia, es vol promoure la cooperació i l'intercanvi de bones pràctiques a nivell internacional amb altres ciutats refugi d'Europa i ciutats santuari dels EUA, que il·lustren la capacitat dels governs locals per a proposar solucions vàlides, alternatives a les dels Estats, per a afrontar desafiaments globals, com ara garantir la mobilitat segura de persones en contextos bèl·lics, crisis ambientals o econòmiques, o persecucions per motius polítics, religiosos o sexuals. ^[1]_[SEP]

O.E.1.2. Incidir en les polítiques i en la legislació de la UE.

D'altra banda, Barcelona vol enfortir la seva acció d'incidència en les polítiques i normatives de la UE, tot assumint que Europa és, i ha de ser sense cap mena de dubte, l'espai de referència de l'acció exterior de la ciutat. De fet, la UE és la principal destinació de les exportacions barcelonines⁴; afavoreix la mobilitat dels i les estudiants barcelonines a través del programa ERASMUS; promou la recerca, el

⁴La UE rep el 65% de les exportacions i la resta d'Europa el 7,2%.

desenvolupament tecnològic i la innovació amb programes com Horitzó 2020; i, en definitiva, tot allò que es decideix a Brussel·les impacta en gran mesura en el dia a dia de la ciutat i la seva població. En aquest sentit, dues terceres parts de la normativa europea s'aplica directament en les ciutats, en qüestions tan sensibles com la protecció del medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic, la protecció dels consumidors o la compra pública, i és clau en el desplegament de l'Agenda Urbana aprovada a Amsterdam el 2016.

Europa viu però un moment convuls. La crisi humanitària de les persones refugiades, que malviuen confinades a les fronteres exteriors en condicions infrahumanes, ha posat de manifest la incapacitat dels Estats de coordinar esforços i d'actuar més enllà dels seus interessos més immediats, alhora que la de fer valer principis fundacionals del projecte europeu, com ara la solidaritat. També assistim a l'auge de moviments populistes i xenòfobs que amenacen la convivència i troben recorregut en la incapacitat dels governs dels Estats per a donar resposta a les creixents desigualtats, lligats, com estan, per les polítiques d'austeritat pressupostària.

En línia amb la voluntat expressada anteriorment, Barcelona es proposa liderar, conjuntament amb altres ciutats europees, un moviment per una Europa diversa, equitativa i democràtica. També mantindrà el seu compromís per seguir incidint i contribuint activament en les polítiques i normatives europees, tot col·laborant en el desplegament de l'Agenda Urbana, i participant en els instruments financers més innovadors. L'assoliment d'aquest compromís es veurà reforçat per l'establiment d'una antena de Barcelona a Brussel·les.

Barcelona reforçarà la seva presència a la xarxa Eurocities, plataforma de grans ciutats europees, com un dels principals mecanismes per assolir aquest objectiu d'incidència en les polítiques i normatives de la UE. En concret, en el proper marc de planificació de l'acció exterior de Barcelona, el govern prioritzarà els àmbits dels afers socials (on assumirà la Presidència del grup), el drets social i de ciutadania, l'acollida de persones refugiades, i des d'un vessant local, incidir en el disseny del marc financer pluriennal UE 2020-2027 i, en concret, en la política de cohesió.

O.E.1.3. Potenciar la capitalitat euromediterrània de Barcelona.

D'altra banda, Barcelona refermarà la seva capitalitat en la regió euromediterrània. Com és sabut, l'any 1995 Barcelona va acollir la cimera que va donar inici al procés de construcció d'un espai euromediterrani integrat per tots els països de la UE i de les riberes sud i est de la Mediterrània. El conegut com a Procés de Barcelona ha avançat amb dificultats des de llavors i encara s'enfronta a molts reptes en termes d'inestabilitat, conflicte i desigualtats.

La Mediterrània esdevé un dels indrets del món on el Nord i el Sud globals estan més a prop. Les polítiques implementades des del Nord vers la regió, especialment des de la UE, han servit sovint per a reproduir unes relacions econòmiques estructurals asimètriques que empobreixen i augmenten les desigualtats entre ambdues ribes, alhora que per construir murs (tangibles i intangibles) per fer front al fenomen de la immigració, amb una lògica fonamentalment securitària. Aquesta situació de conflicte, pobresa i exclusió està provocant que milers de persones abandonin els seus països d'origen i tractin d'entrar a

Europa emprenent un viatge ple de riscos, que acaba, en la majoria dels casos, en un camp de refugiats al Líban, Turquia o Grècia; o, aquells que aconsegueixen entrar, tractant de forma infructuosa d'aconseguir permisos de residència i de treball, i malvivint sense la possibilitat de desplegar un projecte personal i familiar.

Barcelona vol ser capital de la Mediterrània i ha estat des de sempre compromesa amb el projecte Euromediterrani. L'establiment de la seu de la Secretaria Permanent de la Unió per la Mediterrània (hereva del Procés de Barcelona) a la ciutat; els programes de cooperació amb ciutats i ONGDs al Líban, Marroc o Palestina; la implicació en xarxes com MedCities o l'ARLEM; el suport a institucions com l'IEMED i el Programa Mediterrani del CIDOB, o a iniciatives com l'Associació de Cambres de Comerç de la Mediterrània (ASCAME); o la celebració de Fòrums com el MedaWeek, en són una bona mostra.

Barcelona ha definit una estratègia per la regió Mediterrània i promourà el 2018 la creació d'un Comitè Mediterrani amb la participació de diversos actors clau en les polítiques de la regió, que tenen seu a la ciutat. D'aquí en derivaran actuacions específiques que contribueixin a consolidar la capitalitat de Barcelona en la regió euromediterrània.

O.E.1.4. Difondre i capitalitzar a nivell internacional les iniciatives més innovadores impulsades per l'Ajuntament.

A banda de la participació activa en xarxes, el reforçament de la presència internacional de Barcelona també es vol impulsar mitjançant l'enfortiment de les aliances amb altres ciutats del món (com ara París, Londres, Amsterdam, Nova York, Montreal, Medellín, Montevideo, Maputo, Yokohama, etc.) amb les que conflueixen valors i visions similars sobre com abordar els grans reptes de la humanitat amb una òptica municipalista. Aquestes han de servir alhora per a compartir experiències, i validar i legitimar projectes estratègics (com ara han estat les superilles o la creació d'un operador energètic municipal). En tots els casos, es ressaltarà la implicació de la ciutadania i dels principals operadors de la ciutat en la definició, desplegament i avaluació d'aquestes polítiques.

En aquest sentit, caldrà reforçar la difusió d'aquestes iniciatives a través d'una major presència en la premsa internacional (articles i reportatges) i l'elaboració d'articles en revistes especialitzades (científiques i de divulgació) que valoritzin les experiències innovadores produïdes a la ciutat.

O.E.1.5. Consolidar el vincle amb representacions consulars i organismes internacionals presents a la ciutat.

Per una altra banda, l'Ajuntament consolidarà el vincle amb les representacions consulars i organismes internacionals presents a la ciutat. En aquest sentit, cal destacar la densitat consular de Barcelona, propera a la de Nova York o Hong Kong. És per això que s'elaborarà un pla d'acollida al cos consular i es reforçaran els espais d'interlocució per compartir la visió estratègica d'internacionalització de la ciutat, alhora que per afavorir el reconeixement i difusió internacional de les iniciatives que s'impulsen des de Barcelona.

En l'àmbit de les organitzacions internacionals, cal destacar la presència a la ciutat de la Delegació de la Comissió Europea i del Parlament Europeu, l'esmentada Secretaria General de la Unió per la Mediterrània, així com també les oficines de diferents agències o programes de les Nacions Unides i d'altres organitzacions, ubicades en el Centre de Coneixement del Recinte Modernista de l'Hospital de Sant Pau (UNU, UN Habitat GWOPA, UN-Habitat CRPP, SCP/RAC del PNUMA, l'OMS, l'Institut Forestal Europeu o EURORDIS)⁵. Amb tots els casos es proposa una consolidació de les relacions per continuar fent de Barcelona un centre productor de coneixement i polítiques públiques en els àmbits respectius.

O.E.1.6. Potenciar l'acció de les entitats participades per l'Ajuntament que contribueixen a apropar a la ciutadania la realitat de diferents regions del món (en especial, Casa Amèrica, Casa Àsia i l'IEMed).

Finalment, el govern es proposa potenciar l'acció de les entitats participades per l'Ajuntament, com ara Casa Amèrica, Casa Àsia (amb la que caldrà treballar per contribuir a superar les greus dificultats de finançament que pateix) o l'IEMed. Aquestes ajuden a apropar la ciutadania a la realitat d'aquestes regions, tot promovent accions en àmbits com la cultura, les relacions socials, la ciència i l'educació, els vincles empresarials i el treball amb les comunitats originàries. Per tot això, optimitzarà la seva presència en els òrgans de govern d'aquestes entitats per contribuir a orientar estratègicament la seva acció de manera que reforcin l'acció exterior de la ciutat, tot incidint de manera especial en les àrees del municipalisme internacional, la diplomàcia de ciutats, l'intercanvi d'experiències en polítiques municipals i la promoció de la justícia global.

En definitiva, la línia estratègica 1 d'incidència en l'agenda global per reforçar el municipalisme internacional s'articula en torn als sis objectius estratègics mencionats, que alhora incorporen un conjunt d'actuacions específiques que exposem a continuació.

⁵ <https://www.santpaubarcelona.org/es/centro-de-conocimiento>

L.E.1 INCIDIR EN L'AGENDA GLOBAL PER REFORÇAR EL MUNICIPALISME INTERNACIONAL			
Objectius	Actuacions clau	Any	
		2015-17	2018-19
O.E.1.1 Optimitzar la participació de l'Ajuntament en les xarxes (CGLU, Metròpolis, Ciutats Educadores i altres) i agendes globals	Assumpció de la Co-presidència de l'alcaldesa de la xarxa Ciutats i Governos Locals Units (CGLU) per al període 2016-2019		
	Assumpció de la Presidència del Consell Polític sobre el Dret a la Ciutat i Territoris Inclusius de CGLU per al període 2017 - 2019		
	Entrada com a Barcelona a la Xarxa Metròpolis		
	Renovació de la Presidència Metròpolis Dones i renovació de la Co-presidència de Metròpolis		
	Assumpció de la Secretaria General de la Xarxa CIDEU per part de la Regidoria de Relacions Internacionals		
	Renovació de la Presidència i Secretaria General de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores		
	Organització de la Jornada <i>La vivienda es un derecho, no una mercancía</i> en el marc de CGLU per la presentació de la campanya The Shift de NU i del debat amb experts i ciutats del món sobre el dret a l'habitatge		
	Organització del seminari internacional "Dret a la ciutat i l'habitatge: processos de gentrificació" a Barcelona		
	Presentació al <i>UN High Level Political Forum on Sustainable Development</i> (juliol 2018) del Manifest Barcelona sobre Dret a la Ciutat i l'Habitatge		
	Presentació de la candidatura de Barcelona per acollir la reunió regional europea de l'associació C40 a l'Smart City 2018		
	Designació de Barcelona com a seu i ciutat organitzadora de la 18a Edició de la Conferència 2018 de l'Observatori Internacional de la Democràcia Participativa (OIDP)		
Impuls de la xarxa de Ciutats Creatives UNESCO: <ul style="list-style-type: none"> • Designació de Barcelona com a Ciutat Literària de la UNESCO • Posada en marxa d'una Oficina Tècnica que elabori programes i projectes propis per impulsar Barcelona com a Ciutat de la Literatura • Impuls de la Trobada Anual de Ciutats de la Literatura de la UNESCO amb la participació de les 17 ciutats que componen la xarxa, en el marc de la Diada de Sant Jordi 2017 • Acollida de la trobada anual de la xarxa de centres de cultura i d'art <i>Global Cultural Districts Network</i> 			

	Signatura de l'acord <i>Urban Food Policy Pact</i> per a la creació d'una xarxa de ciutats sobre seguretat alimentària a nivell local		
	Primera trobada Paneuropea " <i>Autoritats Locals i la Nova Generació de Tractats de Lliure Comerç</i> " i signatura de la Declaració de Barcelona contra el TTIP		
	Participació a la sessió Mayors Innovation Studio de la reunió anual de la Bloomberg Philanthropies per tractar dels desafiaments de les ciutats a nivell global (CityLab) i Signatura i presentació de la <i>Fossil Fuel Free Streets Declaration</i> , impulsada pel C40		
	<p>Procés preparatori i Cimera Hàbitat III (Quito, octubre 2016)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organització de la sessió sobre Espai públic a Hàbitat III i signatura de la Declaració de Barcelona, presentada davant de Nacions Unides per tal d'influir en la Nova Agenda Urbana • Intervenció en la sessió inaugural de les "Audicions informals amb associacions d'autoritats locals", en representació d'Europa, com a part del procés preparatori d'Habitat III per fer lobby davant de NU en favor del paper de les ciutats en la Nova Agenda Urbana. • Participació a la Cimera Hàbitat III i intervenció a la 2a Assemblea Mundial de Governos Locals i Regionals <p>Seguiment Objectius Desenvolupament Sostenible i Nova Agenda Urbana (Nacions Unides)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participació en el Fòrum Urbà Mundial a Kuala Lumpur 		
	<p>Participació a fòrums i cimeres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conferència i-Assemblea General Eurocities a Malmo (2015) • Conferència de les Parts de Nacions Unides (COP 21). París (2015) • Global Social Economy Forum a Montreal (2016) • Cimera de Ciutats i Refugiats organitzada pel Vaticà (2016) • XXII Congrés del Centre Iberoamericà de Desenvolupament Estratègic Urbà (CIDEU) a Donosti. • Conferència d'Alt Nivell de la Comissió Europea sobre integració de persones migrants a les ciutats (2016) • Cimera Hàbitat III de Nacions Unides-Hàbitat (2016) • Congrés de Ciutats i Governos Locals Units a Bogotà (2016) • 2n Fòrum sobre Violències Urbanes a Madrid (2017) • Congrés de l'Associació Metròpolis a Montreal (2017) • European Conference at Harvard Kennedy School (2017) • Cimera pel Clima de Líders Locals organitzada per diverses xarxes de governos locals (ICLEI, C40, CGLU) en el marc de la COP23 (2017 a Bonn) • Participació a la cimera Summit on the future of Europe: tackling rising populism and Euroscepticism (Brussel·les, 2017). • Participació al Fòrum 6 Degrees de Toronto sobre ciutats inclusives (2018) 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Participació al Fòrum Urbà Mundial d'UN Habitat a Kuala Lumpur sota el lema "Ciutats 2030: ciutats per a tothom. Implementem la Nova Agenda Urbana" (2018) • Participació en el XXIII Congrés de Centre Iberoamericà de Desenvolupament Estratègic Urbà (CIDEU) a Santiago de Xile (2018). • Participació en la 18a Assemblea General de la Unió de Ciutades Capitales Iberoamericanas (UCCI) a San José de Costa Rica (2018) • Fòrum Espanya-Xina (Fundació Espanya-Xina MAEC), (2018) • 5è congrés de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores a Cascais (novembre 2018) • Global Social Economy Forum (GSEF) a Bilbao (2018) 		
O.E.1.2 Incidir en les polítiques i en la legislació de la UE	Establiment d'una antena a Brussel·les per a incrementar la influència en els processos de presa de decisions a escala europea		
	Assumpció de la Presidència del Fòrum d'Afers Socials de la xarxa d'Eurocities		
	Participació activa en el si del comitè executiu d'Eurocities per incidir, des de la vessant local, en el disseny del marc financer pluriennal UE 2020-2027 i, dins d'aquest, en la política de cohesió.		
	Llançament de clústers i incidència política en diferents xarxes i estructures europees per a reforçar la capitalitat de Barcelona en innovació, tecnologia i recerca		
	Participació, amb l'elaboració de propostes concretes, a la implementació de l'Agenda Urbana Europea a través del partenariat d'Inclusió de Migrants i Refugiats		
	Participació a la xarxa Solidarity Cities promoguda per Eurocities i Atenes per promoure l'acollida de persones refugiades entre ciutats sense la intermediació dels estats		
	Signatura d'acord de col·laboració amb Lampedusa i Lesbos per fer front a la crisi de refugiats		
	Renovació de la participació al comitè executiu d'Eurocities i en l'elaboració de declaracions i campanyes europees com ara la declaració <i>Towards a stronger future for a Europe of citizens</i> , l'adhesió a la campanya Cities4Europe i la declaració <i>Social Rights for All</i> .		
	Organització del Fòrum Europeu per la Seguretat Urbana 2018 a Barcelona i acollida de la Cimera d'alcaldes <i>Alliance of European Cities against Violent Extremism</i> del Congrés d'Autoritats Locals i Regionals del Consell d'Europa, on es referma el compromís de lluitar contra totes les formes de radicalització violenta amb la Declaració de Barcelona		
Presentació a la UE, en el marc de l'Smart Cities Expo World Congress, de l'informe sobre l'estat de l'habitatge.			

	Incidència i aportacions de Barcelona a la conferència d'alt nivell "Com reforçar la integració dels migrants en un context urbà?" organitzada per la CE, 2016		
O.E.1.3 Potenciar la capitalitat euromediterrània de Barcelona	Creació del Comitè Mediterrani amb la participació dels actors clau en les polítiques euromediterrànies amb seu a Barcelona		
	Preparació d'actes per a la commemoració dels 25 anys de la Cimera Euromediterrània i del Procés de Barcelona a la Mediterrània i presentació de les propostes del Comitè Mediterrani a l'Assemblea General de Medcities el 2018		
	Reforç de les relacions de col·laboració amb la Unió per la Mediterrània, IEMED, Medcites i amb el partenariat de recerca i innovació en l'àrea mediterrània PPRIMA		
	Participació a l'Assemblea Regional i Local Euromediterrània (ARLEM), dependent del Comitè de les Regions		
	Organització de l'Assemblea general de Medcites l'any 2018 a Barcelona.		
O.E.1.4 Difondre i capitalitzar a nivell internacional les iniciatives més innovadores impulsades per l'Ajuntament	Presentació de projectes clau de ciutat a cimeres, congressos, jornades i a premis de prestigi internacional		
	Presentació de polítiques i iniciatives innovadores a premis internacionals: <ul style="list-style-type: none"> • Concessió del premi "City of Vision Award" a Barcelona per part de l'organització "Livable Cities" per la iniciativa de les superilles. 		
	Difusió dels projectes clau de l'Ajuntament a la premsa Internacional		
O.E.1.5 Consolidar el vincle amb representacions consulars i organismes internacionals presents a la ciutat	Manteniment de la presència a la Fundación Consejo España-India, la Fundación Consejo España-China i la Fundación Consejo España Japón del MAEC i participació en els seus programes.		
	Organització de trobades bilaterals amb el cos consular, i d'una trobada de ciutat, per tal d'explicar algun dels projectes més innovadors desenvolupats a la ciutat.		
	Organització de la reunió amb el cos consular de la ciutat per establir un marc de comunicació i foment del diàleg sobre la situació a Catalunya.		
	Elaboració d'un pla d'acollida al cos consular		
	Reforçament de relacions amb l'oficina de l'Organització Mundial de la Salut "WHO Barcelona Office for Health Systems Strengthening" amb seu a Sant Pau		

	Relacions bilaterals amb NU per la continuïtat de l'acolliment a Barcelona de l'Aliança Mundial de Partenariats entre Operadors d'Aigua (GWOPA)		
	Col·laboració amb l'United Nations City Resilience Profiling Programme (CRPP – UN-HABITAT) amb seu a Sant Pau		
	Signatura del conveni interadministratiu entre l'Ajuntament, la Generalitat, el MAEC i el MECD per a l'establiment i funcionament de l'Institut Internacional de la Universitat de les Nacions Unides a l'Hospital de la Santa Creu i St. Pau de Barcelona		
	Renovació del conveni amb la UNU per al trienni 2019-2021		
	Continuació de les accions d'incentivació amb el recinte de Sant Pau per atraure a nous organismes internacionals		
O.E.1.6 Potenciar l'acció de les entitats participades per l'Ajuntament que contribueixen a apropar a la ciutadania la realitat de diferents regions del món (en especial Casa Amèrica, Casa Àsia i IEMED)	Impuls d'accions compartides de retorn a la ciutat amb Casa Àsia, Casa Amèrica i IEMED.		
	Nova seu i redefinició dels estatuts de Casa Àsia		
	Col·laboració i acompanyament en els projectes de la CE <i>World Cities i International urban cooperation</i> amb Casa Àsia i Casa Amèrica per a l'intercanvi d'experiència i bones pràctiques entre països de la UE i països de fora de la Unió, principalment en aspectes de desenvolupament territorial		
	Inici de col·laboració amb l'oficina de l'OMS a Barcelona en matèria de contaminació i salut a les ciutats		
	Implicació i col·laboració amb l'IEMED en el marc del 25è aniversari de la capitalitat de Barcelona a l'Euromediterrània		

III- L.E.2 Reforçar la projecció internacional de la ciutat des d'una aposta per l'excel·lència, la sostenibilitat i l'equitat

Barcelona és una de les ciutats amb una major capacitat d'atracció del món. Gaudeix d'un clima temperat i suau, és segura i està dotada amb una excel·lent infraestructura sanitària i amb un bon sistema educatiu, amb universitats i escoles de negocis de prestigi internacional. La societat barcelonina és madura, emprenedora i solidaria. El teixit creatiu de la ciutat és altament dinàmic i innovador i disposa d'un patrimoni arquitectònic i artístic de renom internacional. Tot això, junt amb la seva ubicació geogràfica i les bones infraestructures de comunicació contribueixen a posicionar-la com un dels principals pols de desenvolupament del sud d'Europa i un espai amb una alta qualitat de vida.

Aquesta capacitat d'atracció exterior, no obstant, s'ha convertit en un dels principals reptes per la ciutat. Sectors fortament consolidats, com el turisme, que genera una forta activitat econòmica i llocs de treball, alhora provoca distorsions socials, climàtiques i laborals importants, que cal mesurar i gestionar des de la perspectiva de la sostenibilitat i l'equitat. Més enllà de les seves bondats i virtuts, Barcelona ha patit i pateix alguns dels problemes més difícils de gestionar lligats al mateix procés globalitzador: el creixement de les desigualtats i l'exclusió, l'atur lligat a la deslocalització econòmica, la financiarització immobiliària i els processos de gentrificació que se'n deriven, el turisme massiu, la pèrdua de talent, la contaminació i, molt recentment, els atacs terroristes.

En aquest sentit, la capacitat d'atracció i de captar oportunitats internacionals de la que disposa Barcelona ha d'anar lligada, d'una banda, a criteris de sostenibilitat, equitat i justícia global; i de l'altra, a la presa en consideració dels problemes i dèficits que pateix la ciutat i els seus ciutadans. Si Barcelona és una ciutat atractiva ho és pel fet que, al llarg de la història, els seus veïns i veïnes han pogut desplegar els seus projectes i la seva capacitat emprenedora i d'innovació. Unes capacitats que requereixen d'un hàbitat de qualitat així com de possibilitats de projecció personal i d'ocupació digne.

Tal com es posa de manifest en el diagnòstic realitzat per elaborar la present mesura de govern, Barcelona compta amb alguns àmbits d'excel·lència, perfectament compatibles amb els criteris que s'acaben d'esmentar, que poden contribuir a la projecció internacional de la ciutat. Es tracta d'àmbits força diversificats però altament complementaris, lligats a la recerca, la innovació i la creativitat, amb potencial per mobilitzar activitat econòmica i ocupació de valor afegit, atraure talent internacional i implicació ciutadana. Són pols que combinen l'acció del sector públic i del privat, que mobilitzen a les universitats, els centres de recerca i a la societat civil.

Per a potenciar-los, es proposen els següents objectius estratègics (o específics):

O.E.2.1 Donar suport a les institucions i projectes internacionals que generen coneixement sobre les ciutats i ofereixen solucions als reptes locals i globals

Barcelona és seu de les principals xarxes globals de ciutats, CGLU, Metropolis i Ciutats Educadores, així com d'altres xarxes que operen a nivell regional, MedCities a la Mediterrània o CIDEU a Iberoamèrica. Conjuntament amb les xarxes, algunes agències internacionals han instal·lat a la ciutat, en concret, al Recinte Modernista de Sant Pau, programes que aborden els principals reptes globals des de la perspectiva urbana (com la *United Nations City Resilience Profiling Programme* -CRPP – UN-HABITAT-, o la *Global Water Operators' Partnerships Alliance* -GWOPA-, també vinculada a UN Habitat).

També des de Sant Pau opera el Barcelona International Public Policy Hub (BIPP Hub)⁶, una plataforma que es configura com a viver d'institucions dedicades a les polítiques públiques internacionals i que aposta decididament per potenciar Barcelona com a pol de referència d'entitats d'aquest sector. Actualment acull entitats com l'Intitute for Integrated Transitions (IFIT), el HEAR (Higher Education Alliance for Refugees), Justpeace Lab, Democracia Abierta o el Climate Infrastructure Partnership, entre d'altres. El BIPP Hub beu d'experiències de centre similars ubicats a nodes internacionals com Nova York, Londres o Amsterdam.

La ciutat compta també amb centres de recerca i universitats⁷ de qualitat i impacte internacional⁸ que impulsen programes específics orientats a generar coneixement científic i a oferir solucions als grans reptes globals als que han de fer front les ciutats. Destaca el Programa de Ciutats Globals, un programa de recerca impulsat pel CIDOB, els principal *think tank* espanyol (i el 35è a escala mundial), amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona; o el projecte de l'IBEI d'impulsar una línia de postgrau i recerca en matèria de ciutats i globalització.

Barcelona és seu de la Fundació Mies Van der Rohe —que atorga el Premi Europeu d'Arquitectura— i de l'Smart City Expo Congress, el congrés de referència mundial en aplicacions tecnològiques a la ciutat; i gaudeix d'un teixit empresarial i professional dedicat a tot allò que té a veure amb la ciutat —arquitectes, urbanistes, geògrafs, economistes, juristes, especialistes en governança, etc.— molt important.

Per altra banda, Barcelona compta amb un teixit social fortament implicat. Són especialment rellevants les iniciatives d'economia social, solidària i col·laborativa que plantegen nous patrons d'arquitectura sostenible i integradora; un urbanisme més inclusiu que tingui l'espai públic de qualitat com a eix vertebrador; o nous mecanismes per recuperar el compromís de la ciutadania i fomentar la participació ciutadana.

En aquest sentit, la present mesura de govern planteja donar suport a les iniciatives impulsades des de l'Ajuntament o per altres institucions aliades, que serveixin per consolidar el rol de Barcelona com a referent internacional en l'àmbit de les ciutats globals.

O.E.2.2 Potenciar la dimensió internacional de Barcelona com a ciutat de ciència, educació i innovació

Barcelona compta amb algunes de les millors universitats del país i els seus parcs científics, i amb centres de recerca punters, de prestigi internacional, com el Supercomputing Center, el Parc de Recerca Biomèdica o la Fundació Pasqual Maragall. A ells cal sumar estimulants iniciatives privades com la Barcelona Tech City, o públiques, com el Parc Tecnològic de Nou Barris o el Campus Besòs de la Universitat Politècnica de Catalunya.

⁶ <https://www.bippub.org/>

⁷ La Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra i Universitat Oberta de Catalunya apareixen freqüentment en rànquings d'excel·lència a nivell global

⁸ Les universitats de l'àrea de Barcelona van acollir l'any 2015 un total de 199.879 estudiants universitaris, amb al voltant d'un 10% d'estudiants estrangers. Aquesta xifra, quan parlem d'estudiants de màster, postgrau i doctorat, augmenta fins al voltant d'un 30%,

El Parc de Recerca Biomèdica és un exemple paradigmàtic. És un dels grans nuclis de recerca biomèdica d'Europa. Està integrat per set centres que realitzen ciència d'excel·lència en una gran diversitat de camps. El PRBB té una massa crítica de 1.400 persones de 54 països diferents, una despesa en R+D acumulada d'uns 80 M€ per any i un equipament científic d'avantguarda. Això permet explorar en un espai únic les qüestions més rellevants de les ciències de la vida i de la biomedicina, des de la perspectiva molecular fins a la poblacional. Aquesta institució, impulsada per l'Ajuntament el 2006, juntament amb la Generalitat i la Universitat Pompeu Fabra, cerca produir coneixement per a la medicina, alhora que captar talent científic internacional. De fet, actualment quasi el 37 % de la seva comunitat científica és estrangera⁹.

El Supercomputing Centre (BSC-CNS), per la seva banda, ha estat recentment seleccionat per liderar el desenvolupament científic dels futurs xips europeus, un projecte impulsat per la Comissió Europea per garantir la sobirania tecnològica i la competitivitat industrial del continent. L'elecció del BSC-CNS suposarà una inversió d'uns 240 milions d'euros de fons europeus que seran gestionats des de Barcelona fins al 2021. Aquesta inversió està destinada a augmentar en la pròxima dècada a mesura que Europa desenvolupi la seva pròpia indústria de microprocessadors. Per a l'economia de Barcelona i la seva àrea metropolitana, suposa una oportunitat per impulsar les indústries que incorporin la microelectrònica, des de l'automoció fins a la medicina de precisió, i perquè sorgeixin noves empreses en aquest sector.

Un dels grans reptes de ciutat és posar en valor el seu potencial científic. Recentment, administracions, universitats i empreses han unit esforços per convertir Barcelona en capital europea de la tecnologia 5G. Així mateix, grans fires com la Smart City Expo, el Congrés d'Internet de les Coses o el Mobile World Congress comencen a veure no només com a esdeveniments que beneficien al sector del taxi o de l'hostaleria, sinó sobretot com a palanques decisives per a un ecosistema innovador local que aporta valor afegit i que s'enriqueix i reforça gràcies a la seva presència.

De tota manera, perquè Barcelona sigui una referència en aquest camp, és fonamental que la ciutadania faci seu aquest projecte. Per a això, la ciència no pot ser vista com una cosa distant, freda, tecnocràtica. Ha de connectar amb l'art i la cultura, amb els barris, amb les escoles. Equipaments com l'Institut de Ciències del Mar, el zoo, el Museu de Ciències Naturals o el Cosmocaixa són ideals per promoure una ciència ciutadana, propera i oberta a gent de totes les edats.

Reduir la bretxa social i de gènere en matèria tecnològica és un altre desafiament de primer ordre. Per aconseguir-ho, és bàsic reforçar els debats i els tallers sobre ciència a les biblioteques, ateneus de fabricació i centres cívics. I impulsar la vocació i rellevància de les científiques barcelonines. Barcelona ha donat excel·lents sociòlogues, matemàtiques, genetistes, enginyeres o oceanògrafes. Però en necessita moltes més. D'aquí i d'arreu del món. Beques, festivals, premis, fons específics, són algunes de les eines amb les que ja s'estan impulsant aquests objectius i que compten amb criteris d'equitat de gènere i de retorn a la ciutat.

Barcelona es vol comprometre amb la ciència, l'educació i la innovació i especialitzar-se en desafiaments com l'envelliment de la població, la mobilitat sostenible o la salut global. Per a fer-ho, l'Ajuntament està impulsant la creació de la *Taula permanent de Ciència i Innovació de Barcelona*, construïda a partir d'un partenariat públic-privat internacional.

L'aposta de Barcelona per la ciència, l'educació i la innovació requereix d'una mirada llarga que suposaria enormes beneficis socials i econòmics i que permetria, també, amarar a la ciutat de valors inherents a

⁹ <https://www.prbb.org/ca/parc>

l'activitat científica, bàsics per a eradicar prejudicis i fanatismes: la llibertat d'investigació i crítica o l'intercanvi raonat d'idees. Una Barcelona oberta i metropolitana, decidida a captivar el talent internacional i a fer emergir i retenir el propi, podria ser un far d'innovació al sud d'Europa.

O.E.2.3 Reforçar la cultura, la creativitat i l'educació com a factors de projecció exterior de Barcelona

Barcelona és una ciutat amb una dimensió i un dinamisme cultural reconeguts internacionalment. La ciutat compta amb un conjunt important d'infraestructures culturals, públiques i privades:

- Museus com el Picasso, la Fundació Miró, la Fundació Tàpies, el MACBA, el MNAC, el CCCB o el CaixaForum.
- Teatres com el Nacional, el Lliure, el Romea, el Poliorama, etc.
- Auditoris musicals com el Liceu, el Palau de la Música i l'Auditori Municipal.

L'Institut de Cultura de Barcelona, aposta clarament per la cultura i la creació com a factor de projecció global de la ciutat. S'han impulsat projectes destinats a promoure la creació cultural com el programa Fàbriques de Creació, una xarxa de 10 equipaments emblemàtics destinats a acollir artistes, agents culturals i les entitats implicades en la promoció cultural. El programa es basa en la transformació d'espais en desús perquè esdevinguin en nous espais generadors de cultura i innovació situant la creativitat, el coneixement i la innovació a una posició central. La internacionalització és un dels 5 eixos que configuren la identitat conceptual del projecte. Les fàbriques només seran motor de desenvolupament local si propulsen projectes en els circuits internacionals, que fomentin el posicionament i projecció d'una determinada identitat, visió i segell propi.

En el camp de l'audiovisual, s'està fent un esforç important per coordinar i potenciar els festivals de cinema i per consolidar la ciutat, mitjançant la Barcelona Film Commission, com escenari de rodatges cinematogràfics i publicitaris internacionals que contribueixen a reforçar un teixit productiu local en un àmbit altament innovador.

Destacar també l'Institut del Teatre com a centre de formació en les arts escèniques de primer nivell internacional. L'Institut està fortament relacionat amb la resta de centres de referència a escala europea i mundial i participa d'importants projectes de recerca, difusió i intercanvis d'estudiants. A banda, la ciutat compta amb una programació teatral i de dansa de primer ordre i amb festivals reconeguts internacionalment com el Grec.

Pel que fa a la música, el Teatre del Liceu, el Palau de la Música i l'Auditori ofereixen una programació de música clàssica i òpera important. La ciutat és punt de pas obligat de les principals gires de música moderna i escenari de dos festivals innovadors i capdavanters, el Sonar i el Primavera Sound, de referència mundial.

Des de Barcelona operen entitats com Linguapax Internacional, amb seu a la ciutat i delegacions a tots els continents, dedicada a la valoració i protecció de la diversitat lingüística mundial. Linguapax vol promoure l'harmonia entre totes les comunitats lingüístiques com a factor de pau. També la Fundació Interarts, que treballa en àrees com les polítiques culturals i la cooperació cultural, en camps innovadors com els relatius a drets culturals i economia creativa i cultural.

Cal, per acabar, apuntar el lideratge de la ciutat en el terreny editorial. Barcelona és la ciutat de referència de la indústria editorial en castellà i en català i compta amb algunes de les principals empreses editorials que cobreixen el mercat iberoamericà.

Tot això ha fet que la ciutat tingui un teixit de creadors, empreses i entitats culturals, dinàmic i innovador. A Barcelona existeixen 9.980 empreses culturals i creatives, un 14,23% del total de les empreses de la ciutat¹⁰ el que dóna una dimensió de la importància del sector. Moltes d'aquestes empreses estan plenament internacionalitzades.

O.E.2.4 Impulsar projectes internacionals que contribueixin a consolidar Barcelona com a ciutat referent en l'àmbit de les energies renovables i l'aigua

Barcelona té un compromís ferm per la sostenibilitat ambiental i la lluita contra el canvi climàtic. Aquest compromís inclou mesures en l'àmbit de les energies renovables, l'eficiència energètica i l'aigua.

La ciutat es projecta cap a "la sobirania energètica a través del subministrament d'energia 100% renovable, amb zero emissions, democratitzant-ne el seu accés i recuperant-ne la seva gestió com a servei públic"¹¹.

L'Ajuntament de Barcelona té una presència activa en bona part de les xarxes internacionals del sector de les energies renovables, com ICLEI, el C40 Cities Climate Leadership Group i la European Sustainable Cities & Towns Campaign. També ha participat en 15 projectes europeus vinculats a l'ecologia, l'urbanisme i la mobilitat com a motors de l'eficiència energètica. Programes internacionals lligats a agències de les Nacions Unides, com l'Aliança Global d'Operadors d'Aigua (GWOPA) i el City Resilience Profiling Programme (CRPP) de UN Habitat, s'han implantat a la ciutat. D'altra banda, també té la seu administrativa a Barcelona el projecte Fusion4Energy que, impulsat per la Unió Europea, contribueix a l'ITER, el segon major partenariat científic mundial, que pretén demostrar que la fusió freda nuclear és una font d'energia il·limitada i totalment viable.

L'Ajuntament disposa també de diversos plans i instruments en matèria d'energies renovables, ecologia urbana i sostenibilitat que pretenen, des del nivell local, contribuir a l'acció global en aquest àmbit. En destaquen el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022¹² consensuat amb més de vuit-centes entitats ciutadanes o l'Estratègia per a la transició energètica¹³.

¹⁰ Font: Generalitat de Catalunya.

¹¹ Vegeu Regidoria d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona; <http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/ca/que-fem-i-per-que/energia-i-canvi-climatic/estrategia-transicio-energetica>

¹² Vegeu Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022

<http://www.sostenibilitatbcn.cat/index.php/compromis-ciutada-per-la-sostenibilitat>

¹³ Vegeu Regidoria d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona.

Per aconseguir-ho, el consistori no està sol, sinó que compta amb el suport d'actors socials provinents de diversos sectors. N'és un exemple el pacte Compromís de Barcelona pel Clima¹⁴, formalitzat l'any 2015 amb el lideratge de l'alcalde, i en el marc del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022. En el marc de la celebració a París de la COP 21, la xarxa de signants del Compromís, amb la participació de 800 entitats ciutadanes vinculades a la xarxa Barcelona + Sostenible, va decidir anar un pas més enllà i marcar uns objectius ambiciosos de mitigació i adaptació i concretar les accions climàtiques a curt i llarg termini per assolir-los.

En el context europeu, l'any 2016 l'Ajuntament de Barcelona es va adherir, i va fer aportacions, a la Declaració Basca sobre ciutats sostenibles, un nou full de ruta per a ciutats i pobles europeus "creant municipis productius, sostenibles i resilents per una Europa habitable i inclusiva.

La xarxa barcelonina Districlima, nascuda l'any 2002, és la primera xarxa urbana a Espanya que distribueix calor i fred per a ús en calefacció, climatització i aigua calenta sanitària. Amb aquest partenariat públic-privat, doncs, Barcelona mostra el seu compromís amb la promoció de l'eficiència energètica a través del *district heating & cooling* estès, de moment, a les zones del Fòrum i el 22@.

La preocupació per promoure l'eficiència energètica també és present a nivell universitari i són diversos els cursos que s'ofereixen en aquest àmbit, com Màster universitari en Enginyeria de l'Energia de la UPC o el Màster en Eficiència Energètica i Sostenibilitat de la UB, molt centrats en les energies renovables. A nivell associatiu, gairebé totes les empreses del sector eòlic estan associades en el si de l'Associació Eòlica de Catalunya, que pretén assolir una implantació racional de l'energia eòlica al país.

Més recentment s'ha presentat el nou projecte Poblenou Maker District: Fem Barri. La nova iniciativa d'indústria 4.0 es basa en el projecte internacional Fab City, liderat per l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya i emmarcat en la xarxa global Fab Lab (impulsada per l'MIT de Massachussets), que té per objectiu reduir la petjada ambiental i social mitjançant la producció local d'energia, aliments, i altres productes i l'intercanvi de coneixement a escala mundial lligat al moviment *maker*.

L'Ajuntament de Barcelona està treballant per crear, en breu, una empresa energètica municipal agafant com a exemples empreses similars que operen en ciutats com Munic o Freiburg. Igualment, l'Ajuntament està fent una aposta per atraure empreses i institucions internacionals vinculades al sector de les energies renovables i l'eficiència energètica. En aquesta lògica se situa el congrés internacional sobre energies renovables que se celebrarà aquest any 2018.

En l'àmbit de l'aigua, l'Ajuntament parteix del reconeixement de l'aigua com un bé comú i un dret universal i aposta per endegar un procés participatiu que porti a la re-municipalització del servei de provisió d'aigua. En aquest sentit, l'Ajuntament de Barcelona s'ha integrat a Aqua Pulica Europea¹⁵, la gran plataforma europea d'operadors públics d'aigua.

¹⁴ Vegeu Compromís de Barcelona pel Clima <http://lameva.barcelona.cat/compromispelclima/ca/compromis-pel-clima/compromis-de-barcelona-pel-clima>

¹⁵ <https://www.aquapublica.eu/>

En la mateixa lògica se situa la col·laboració amb el Global Water Operators' Partnerships Alliance - GWOPA- de UN Habitat, una col·laboració que cal redefinir en el marc de la nova relació amb UN-Habitat.

O.E.2.5 Consolidar Barcelona com a seu d'esdeveniments en àmbits estratègics d'abast global

Barcelona és una de les ciutats europees i del món amb major capacitat d'atraure esdeveniments en àmbits molt diferents. De fet, segons l'International Congress and Convention Association (ICCA), Barcelona es la tercera ciutat del món en congressos. En aquest sentit, l'Ajuntament aposta per consolidar tots aquells esdeveniments en àmbits estratègics i d'abast global que ja se celebren a la ciutat, i per captar-ne de nous.

La ciutat acull en l'actualitat el Mobil World Congress que genera un impacte econòmic en la ciutat xifrat en més de 470 milions d'€ i amb el que s'està treballant ds dels darrers dos anys perquè serveixi per potenciar el sector digital a la ciutat amb l'impuls de noves start-ups, centres de recerca i captació de talent internacional.

Altres esdeveniments com l'Smart City Expo World Congress, que s'ha internacionalitzat i ja se celebra a Puebla, Casablanca, Buenos Aires, Kyoto i Montreal, o el Alimentaria, que també se celebra a Mèxic i Lisboa, posicionen la ciutat en sectors que vinculen fortament els centres de recerca i les universitats, el teixit empresarial i social de la ciutat.

A banda dels esdeveniments que ja se celebren a la ciutat, la ciutat està apostant per captar-ne de nous amb l'objectiu de posicionar-se en altres temes estratègics. En concret, durant el proper any Barcelona acollirà la Sharing Cities Summit 2018, una cimera sobre economia social i col·laborativa que ja s'ha celebrat a Nova York i Amsterdam y que aborda un sector en plena expansió; un Congrés sobre pobresa energètica; o el congrés internacional "United Cities 4Rights" en el que se celebrarà el 20è aniversari del Compromís de Barcelona amb Carta de Salvaguarda dels Drets Humans a les Ciutats.

Més enllà de la importància de captar esdeveniments globals que se situïn en sectors estratègics, cal insistir en la necessitat d'obrir-los a la ciutadania i als operadors econòmics i socials de la ciutat. El vincle del Mobile amb les escoles o amb les start-ups, de l'Smart City Congress o Alimentaria amb les universitats o de la Sharting Cities Summit amb les entitats de l'economia social, per posar alguns exemples, és clau per situar aquests esdeveniments en una òrbita arrelada a la ciutat, les seves necessitats i aspiracions, i per evitar que l'únic impacte que tinguin, malgrat aquest sigui important, se situï en els sectors vinculats al turisme.

O.E.2.6 Posicionar l'Ajuntament com a soci de referència per les institucions europees i altres actors internacionals

Més enllà d'incidir en l'agenda política i en el procés de construcció europea, cal tenir en compte que la Unió Europea destina importants fons a desplegar instruments financers que, conjuntament amb la producció legislativa, donen forma a les seves polítiques en diferents àmbits. Molts d'aquests instruments financers tenen un impacte important en les ciutats i han servit per finançar des

d'infraestructures bàsiques fins a projectes innovadors altament replicables. Instruments com els Fons Estructurals (en especial el FEDER i el FSE) o els Programes Life, Horizon 2020 o Europa Creativa, per posar només alguns exemples, han contribuït de forma significativa a reforçar i millorar les polítiques públiques que despleguen les ciutats.

L'Ajuntament de Barcelona ha estat tradicionalment molt dinàmic en la presentació i gestió de projectes finançats pels programes promoguts per la Comissió Europea. La majoria de regidories participen o han participat en projectes europeus que han tingut un impacte molt positiu en el desplegament d'iniciatives innovadores i han contribuït a consolidar una xarxa de socis en tot el continent. Institucions públiques i privades amb qui Barcelona ha compartit estratègies, mètodes solucions a alguns dels principals reptes que tenen les ciutats.

En aquest sentit, resulta significatiu apuntar que en el present mandat polític l'Ajuntament ha participat, liderant o com a soci, en 52 projectes finançats per la UE. Projectes en àmbits molt diferents com les TIC, el transport, l'energia i la lluita contra el canvi climàtic, l'educació, la joventut, la cultura, l'esport i l'acció social.

Subratllar l'excel·lència de projectes com el B-MINCOME, que planteja en el marc de la lluita contra la pobresa i la desigualtat a zones desafavorides de Barcelona testejar l'eficiència i l'eficàcia de combinar un ajut econòmic en la forma d'un Suport Municipal d'Inclusió amb polítiques actives sociolaborals a deu barris de l'Eix Besòs de Barcelona. El projecte, a banda, presenta un partenariat força innovador amb la participació, sota el lideratge de l'Ajuntament, d'universitats com la UPC i la UAB, un think tank internacional amb seu a Londres, la Youth Foundation, una organització de la societat civil, NOVACT, l'Institut Internacional per l'Acció no Violenta, i una institució especialitzada en avaluació de polítiques públiques, IVALUA.

Però més enllà de constatar la dinàmica participació de l'Ajuntament en programes europeus, cal apostar per millorar la coordinació interna de les iniciatives que s'orienten al finançament europeu. Cal fer-ho per assegurar la coherència de les polítiques que s'impulsen des de l'Ajuntament i per millorar la transversalitat i integralitat de les mesures proposades així com el seu impacte en la ciutat.

En aquest sentit, la present mesura de govern aposta per avançar en la definició d'un catàleg de serveis que serveixi per facilitar les iniciatives que es presenten per part de l'ajuntament i dels actors de la ciutat als fons de finançament de la UE, i per millorar-ne la seva qualitat i impacte. El catàleg de serveis inclourà des d'accions informatives i divulgatives —per donar a conèixer els programes impulsats per la Comissió Europea i les seves convocatòries—, passant per accions formatives —orientades a millorar les capacitats dels operadors de l'Ajuntament per fer front a les candidatures en un entorn creixentment competitiu—, fins a l'establiment de mesures de seguiment dels projectes presentats i dels que estan en execució per millorar-ne la visibilitat i l'impacte en la ciutat.

A banda, dels instruments financers promoguts per la Comissió Europea, l'Ajuntament ha d'estar atent a construir aliances amb altres actors internacionals que puguin contribuir a impulsar infraestructures bàsiques o accions innovadores impulsades des de la ciutat de Barcelona. En aquest sentit, el partenariat amb bancs públics d'inversió, com el Banc Europeu d'inversions, o organitzacions multilaterals, com la

Unió per la Mediterrània, o organitzacions internacionals, poden ser importants i contribuir al desenvolupament sostenible i equitatiu de la ciutat.

O.E.2.7 Potenciar projectes d'aprenentatge i cooperació amb altres ciutats del món

Barcelona ha construït al llarg dels anys una intensa malla de relacions de col·laboració amb altres ciutats d'arreu del món. Relacions, més o menys formalitzades, que han servit per construir ponts d'aprenentatge i corredors per l'intercanvi i la transferència de coneixement i experiències en la gestió dels principals reptes que comparteixen les ciutats.

La relació de ciutats amb les que Barcelona manté vincles més o menys forts és molt amplia. Alguns d'aquests vincles venen de lluny, altres són més recents, alguns estan formalitzats, d'altres operen sobre una base informal però són molt dinàmics.

Barcelona manté relacions molt fructíferes amb un bon nombre de ciutats europees. Amb París s'està treballant en diferents àmbits com l'intercanvi de start-ups, l'economia social, l'energia o la memòria històrica. Amb Londres i amb Milà es manté un a línia de col·laboració molt dinàmica en matèria d'habitatge i en tot allò que té a veure amb la financiarització de la ciutat. Amb Torí, es treballen iniciatives en l'àmbit de la cultura, el turisme, innovació i tecnologia i el vincle amb l'acadèmia.

Fora d'Europa, la relació amb algunes de les principals ciutats nord-americanes ha adquirit una notorietat significativa. Una notorietat que s'ha vist reforçada pel rol que estan jugant un bon nombre de ciutats en front a les polítiques de l'administració Trump en àmbits com la lluita contra el canvi climàtic o l'acollida de migrants (moltes ciutats dels Estats Units s'han declarat ciutats santuari).

Amb Nova York es mantenen intercanvis en diferents àmbits que van des de l'emprenedoria social a la innovació tecnològica i a tot allò que té a veure amb l'innovació, les smart cities i el cross-landing de start ups. Amb Boston es mantenen contactes amb l'ajuntament i amb l'ecosistema universitari i de recerca per desenvolupar intervencions urbanes orientades a districtes més emprenedors, habitables i eficients a les ciutats, com la gestió de big data. Les smart cities, l'economia social i la gestió dels ecosistemes naturals a les ciutats estan també al centre de la relació amb altres ciutats com Los Angeles o Montreal.

A l'Àsia, podem destacar la creixent dimensió que han adquirit les relacions amb Seul, centrades en tot allò que té a veure amb innovació social, economia social i tecnologia, o amb Busan, en el terreny de les energies netes, la gestió de l'espai públic, els centres de recerca o plataformes culturals com el Sonar. També es mantenen relacions dinàmiques amb ciutats japoneses com Yokohama, Tokio, Kobe o Kyoto, amb qui es treballa des de fa anys en el terreny del desenvolupament econòmic, la innovació tecnològica i gestió pública de dades. A la Xina els vincles també són nombrosos freqüents. Destacar Xangai, amb qui s'està negociant una addenda a l'agermanament vigent per treballar qüestions lligades al comerç, medi ambient, tràfic marítim i ports, entre d'altres.

Les relacions amb ciutats de l'Amèrica Llatina tenen un recorregut molt important i amb una forta component històrica, cultural i política. Cal destacar l'acord signat recentment amb la ciutat de Mèxic per treballar iniciatives conjuntes en matèria d'innovació, cultura i indústries creatives. També el vincle

històric i encara vigent amb ciutats com Montevideo, Medellín, Rosario, amb qui s'està treballant iniciatives en matèria de govern intel·ligent i transparència, o Valparaíso.

Finalment, existeixen també relacions importants amb ciutats africanes, com Maputo, amb qui s'ha consolidat línies d'intercanvi i transferència de coneixement en diversos àmbits com la gestió dels mercats municipals.

O.E.2.8 Reforçar els factors que sustenten la capacitat d'atracció de la ciutat i la seva connectivitat

Cal apostar per mantenir i potenciar la capacitat d'atracció de la ciutat. Però cal fer-ho des d'una perspectiva de sostenibilitat i justícia global i des de la consciència de que la ciutat només serà atractiva si ho és per tots els seus ciutadans i ciutadanes. No és tasca fàcil gestionar els més de 8,3 milions de turistes que passen per Barcelona anualment. Tenen un impacte positiu en l'economia però generen distorsions socials i climàtiques importants que cal mesurar i gestionar des de la perspectiva de la sostenibilitat i dels drets.

Les polítiques ambientals, culturals, socials i d'ocupació, de foment de la diversitat i de la igualtat de gènere, etc., que estem impulsant en els darrers dos anys, des de cada política sectorial i també des de relacions internacionals, fan de Barcelona una ciutat més cohesionada i capaç d'oferir, en tots els seus barris, espais d'oportunitat pel desenvolupament de les persones. En endavant cal seguir reforçant-les i seguir treballant per oferir un sistema sanitari dels més desenvolupats i d'accés universal d'Europa, per facilitar a les universitats i centres de recerca els vincles amb actors europeus i internacionals, per preservar el patrimoni cultural, i per impulsar espais per l'emprenedoria, l'art, el pensament i la cultura en cada un dels barris que conformen la ciutat.

En paral·lel, Barcelona ha de millorar la seva connectivitat i les infraestructures claus pel seu desenvolupament. Si bé el Prat és un dels aeroports amb millor connectivitat a nivell europeu, el primer en connexions de curt radi, i els destins intercontinentals cada cop són més nombrosos encara que queda molta feina per fer. Un estudi recent mostra que l'aeroport deixa de servir 3,6 milions de potencials passatgers intercontinentals, per tant cal facilitar en major mesura les connexions de llarg recorregut.

Pel que fa al Port, també s'ha consolidat com un dels ports més importants de la Mediterrània i d'Europa. En l'any 2015 va registrar un total de 45.921.253 tones de mercaderies i 1.965.240 contenidors (any 2015), el que posiciona a Barcelona com la principal porta d'entrada de mercaderies del sud d'Europa. Però és important connectar millor el port amb la ciutat, que sigui un espai de major gaudi per als veïns i veïnes i reduir els efectes negatius que provoca l'arribada de vaixells en termes de pol·lució i d'un turisme massiu de molt curta durada. Canvis en aquesta direcció s'han acordat el gener del 2018 entre l'Ajuntament i el Port i es duran a terme en els propers dos anys.

Més enllà del reforç i canvis de les infraestructures de connectivitat de la ciutat, aquest darrer objectiu inclou també algunes actuacions dirigides a la rebuda de la comunitat estrangera, així com a l'acollida de competicions esportives internacionals.

L.E.2 REFORÇAR LA PROJECCIÓ INTERNACIONAL DE LA CIUTAT DES D'UNA APOSTA PER L'EXCEL·LÈNCIA, LA SOSTENIBILITAT I L'EQUITAT			
Objectius	Actuacions clau	Any	
		2015-17	2018-19
O.E.2.1 Donar suport a les institucions i projectes internacionals que generen coneixement sobre les ciutats i ofereixen solucions als reptes locals i globals	Creació i desenvolupament del Programa <i>Ciutats Globals</i> conjuntament amb el CIDOB		
	Suport a Barcelona International Policy Sector Action Plan secretariat com a impulsor del BIPP Hub de solucions globals		
	Col.laboració en projectes concrets sobre resiliència urbana amb <i>United Nations City Resilience Profiling Programme</i> (CRPP – UN-HABITAT)		
	Col.laboració en projectes sobre ciutats i migracions amb la UNU		
	Obertura d'una línia de postgrau i recerca en matèria de ciutats i globalització i impuls del <i>Programa Barcelona Gov</i> orientat a la formació de gestors públics a Barcelona, la resta de l'estat espanyol i Amèrica Llatina, amb l'IBEI		
O.E.2.2 Potenciar la dimensió internacional de Barcelona com a ciutat de ciència, educació i innovació	Constitució de la Taula Permanent de Ciència i Innovació de Barcelona per a: <ul style="list-style-type: none"> • Creació d'un Fons de Suport a la Recerca en ciència i innovació • Impuls d'aliances estratègiques amb científics i centres internacionals per tal de promoure Barcelona com a capital científica del sud d'Europa com PRIMA i el CERN. • Creació del Premi Europeu de Ciència 		
	Suport financer i participació en els òrgans de govern d'ISGLOBAL, i impuls de projectes en matèria de contaminació i salut a les ciutats, malalties en països empobrits i desplegament dels ODS		
	Biennal internacional de ciutat oberta, art i pensament		
	Biennal Internacional de Ciència i Dones a Barcelona		
	Creació del grup de Treball "Dones i Ciència" en el marc de la Xarxa Internacional de Ciutats Educadores		
	Impuls d'aliances estratègiques amb científics i centres internacionals per tal de promoure Barcelona com a capital científica del sud d'Europa		
	Acollida a Barcelona del <i>Knowledge Innovation Forum</i>		
	Coordinació del grup de treball europeu del Council of Global City CIOs, i impuls de la participació a la Agile Smart City		

	Impuls de Barcelona com a capital europea del 5G per tal que el teixit econòmic, innovador i científic de la ciutat desenvolupi la quarta revolució industrial i el desplegament de l'Internet de les Coses a Europa.		
O.E.2.3 Reforçar la cultura i la indústria creativa com a factor de projecció exterior de Barcelona	Promoció per part de l'ICUB d'una línia de suport a les Fàbriques de Creació amb l'objectiu de facilitar-hi el desenvolupament de projectes d'internacionalització		
	Organització per part de l'ICUB d'una delegació d'associacions professionals de la cultura en diversos àmbits (audiovisual, disseny, música i teatre) en el marc de la Biennal d'Arquitectura de Buenos Aires (2017)		
	Suport per part de l'ICUB a la celebració de les jornades sobre indústries creatives "Act Utopia Lab" a celebrar a l'Espronceda Centre for Arts and Culture l'octubre del 2017 i al festival Finestra Internacional de la Dansa		?
	Suport, juntament amb l'Institut de Cultura Ramon Llull, a la presència de Barcelona com a ciutat convidada en esdeveniments com la Fira del Llibre de Bolonya (2017), la Biennal d'Arquitectura de Buenos Aires (2017), les Fires del Llibre de Varsòvia (2016) i Buenos Aires (2017), i el Festival Mutek de Música Electrònica de Montreal (2017)		
	Impuls de relacions bilaterals i de definició de projectes compartits amb les ciutats convidades a la Festa de la Mercè		
	Promoció internacional del disseny de Barcelona: <ul style="list-style-type: none"> • Missió multisectorial en el marc de la setmana del disseny mexicana el 2018 (quan la Ciutat de Mèxic serà capital mundial del disseny). • Missió multisectorial a Shenzhen, on Barcelona serà ciutat convidada a la Shenzhen Design Week 2019. 		
O.E.2.4 Impulsar projectes internacionals que contribueixin a consolidar Barcelona com a ciutat referent en l'àmbit de les energies renovables i l'aigua	Organització del Congrés Internacional sobre Energia a Barcelona		
	Estratègia d'apropament a la ciutat d'actors internacionals econòmics del sector de les energies renovables		
	Avaluació estratègica de la participació a les xarxes internacionals en el camp de l'aigua i les energies renovables		
	Identificació de línies de col·laboració Fusion4Energy		
	Col·laboració amb la ciutat de Yokohama en els respectius Festivals de la Llum, promovent intercanvis de coneixement i empresarials en eficiència energètica		
	Redefinició de la participació al GWOPA en el marc de la nova etapa a UN-Habitat		
	Seu de l'Smart City Expo World Congress		

O.E.2.5 Consolidar Barcelona com a seu d'esdeveniments en àmbits estratègics d'abast global	Seu del Mobile World Congress		
	Seu del Sonar+D		
	Seu del Maker Faire Barcelona, esdeveniment de fabricació digital i indústria 4.0 i de suport a l'ecosistema innovador de la ciutat		
	Organització de la Sharing Cities Summit 2018, trobada internacional d'experts i ciutats sobre economia col·laborativa		
	Organització i celebració a Barcelona de la <i>Cimera de Premis Nobel de la Pau</i> (2015)		
	Organització d'un congrés internacional sobre pobresa energètica (2018)		
	Organització de la Conferència internacional sobre Turisme Sostenible en el marc de la Nova Agenda Urbana (2017)		
	Organització de la Conferència Internacional Tramvia Ciutat, conjuntament amb l'Institut de Sostenibilitat de la UPC i la col·laboració de la Càtedra Cercle d'Infraestructures (2017)		
	Organització del congrés internacional " <i>United Cities 4Rights</i> " de celebració del 20è aniversari del Compromís de Barcelona amb Carta de Salvaguarda dels Drets Humans de les Ciutats, que posa sobre la taula l'assumpció, per part de l'administració local, de les seves obligacions en matèria de drets humans		
O.E.2.6 Posicionament de l'Ajuntament com a soci de referència per les institucions europees i altres actors internacionals	<p>Lidertage i partenariat en 52 projectes de col·laboració entre ciutats europees i de recerca bàsica i aplicada. Exposem els més destacables:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recerca i Innovació aplicada a la millora de la qualitat de vida a la ciutat: <ul style="list-style-type: none"> o ECHORD++: innovació aplicada a robots per al manteniment de les xarxes de drenatge i clavegueram o DECODE: creació d'un espai de participació ciutadana alineat amb la Plataforma "<i>Decidim.cat</i>" (2017-2020) o FLAME i 5GCity: desplegament de la infraestructura de la futura tecnologia 5G o Transport <ul style="list-style-type: none"> o NOVELOG: anàlisi de models exitosos de gestió de la distribució urbana de mercaderies o C-MOBILE: assegurar transport per carretera segur i eficient en zones urbanes complexes i pensant especialment en ciclistes i vianants o NeMo: interoperabilitat en l'infraestructura relacionada amb la mobilitat elèctrica o Energia i canvi climàtic <ul style="list-style-type: none"> o RESCCUE: millorar la resiliència de les ciutats davant fenòmens físics 		

	<ul style="list-style-type: none"> GrowSmarter: demostrar en 3 ciutats un total de 12 solucions intel·ligents en l'àmbit de l'energia i la gestió dels residus • Educació, Joventut, Cultura i Esport <ul style="list-style-type: none"> o Cultura <ul style="list-style-type: none"> SWICH: situar els Museus d'Etnografia i Cultures del món en les discussions sobre ciutadania a l'Europa contemporània CITINEU (2018) –en el marc dels ajuts previstos dins l'Any del Patrimoni Europeu i en col·laboració amb sis institucions de cinc països europeus, per explorar la importància del llegat industrial en la conformació de la identitat de les ciutats i del continent. o Joventut <ul style="list-style-type: none"> Strategic partnerships in the field of youth: accions per millorar la inserció dels joves al mercat de treball o Educació <ul style="list-style-type: none"> IVET-EU: mobilitat internacional dels estudiants per afavorir la integració al món del treball HERITALL: llegat cultural com a eina per fomentar la inclusió social a través de l'educació EUTEACH: millora de la formació i la qualitat dels docents d'FP TEACH4LEARN: foment de la qualitat, la innovació i la internacionalització de l'FP ATELIEURS: formació al llarg de la vida dels docents d'FP SUDEGO: formació de docents de secundària i formadors en apropament al medi ambient Be.St: formació per al professorat per lluitar contra la violència de gènere a les aules • Acció Social <ul style="list-style-type: none"> B-MINCOME: implementar la renda mínima garantida URB-INCLUSION: solucions operatives per reduir la pobresa en àrees urbanes desfavorides BOOSTINNO: foment de la innovació social 		
	Creació d'un catàleg de serveis d'accés als instruments financers que promou la UE		
O.E.2.7 Potenciar projectes d'aprenentatge i cooperació amb altres ciutats del món	<p>París: intercanvis en els àmbits de governança i democràcia participativa, habitatge, inclusió social, cultura, esport, turisme, memòria històrica, fabricació digital, gestió pública de l'aigua, gestió dels punts de condol establerts després d'atacs</p> <p>Londres: intercanvis en l'àmbit de l'habitatge i la lluita contra la financiarització de la vivenda mitjançant instruments com la creació d'una base de dades pública de denúncia de pràctiques abusives per part d'empreses i propietaris d'habitatges de lloguer; suport en l'estratègia de resposta en escenaris de post-atemptats</p>		

	<p>Nova York: intercanvis en l'àmbit de l'emprenedoria social, innovació tecnològica i social, smart city, lluita contra l'exclusió a l'escola, habitatge, cross-landing de startups de tecnologia, serveis i productes smart, turisme i economia col·laborativa. Llançament del programa Challenge BCN-NYC, en col·laboració amb Nova York, que premia empreses innovadores que desenvolupin una solució tecnològica que faciliti a les persones amb dificultats visuals moure's de forma segura per la ciutat</p>		
	<p>Boston: intercanvis amb l'ajuntament i amb l'ecosistema universitari i de recerca de Boston per desenvolupar intervencions urbanes que permetin districtes més emprenedors, habitables i eficients a les ciutats, com la gestió de big data</p>		
	<p>Los Angeles: regeneració de les ribes dels rius Besòs i Llobregat, l'habitatge, mobilitat, les Smart Cities</p>		
	<p>Montreal: col·laboració en l'àmbit de l'economia social i col·laborativa, la interculturalitat i drets de ciutadania</p>		
	<p>Seül: col·laboració en urbanisme, e-government, smart cities, turisme</p>		
	<p>Xangai: reactivació de l'acord per col·laborar en ciència i tecnologia, comerç, medi ambient, tràfic marítim i ports, transport urbà, cultura i art, educació, esports i turisme</p>		
	<p>Kioto: col·laboració en l'àmbit del desenvolupament econòmic, innovació tecnològica i gestió pública de dades</p>		
	<p>Kobe: col·laboració en l'àmbit de ciència i tecnologia, open data, participació ciutadana, transparències, programari lliure, desenvolupament econòmic i universitats</p>		
	<p>AMSTERDAM: startups al mediatic, i col·laboració en economia col·laborativa.</p>		
	<p>Impuls del Centre Internacional de coneixement en Economia social i solidària C.I.T.I.E.S., amb seu a Mont-real, i la participació de Seül i Bilbao</p>		
	<p>Participació en el marc dels programes World Cities i International Urban Cooperation de la Comisió Europea amb diverses ciutats asiàtiques, com Busan</p>		
	<p>Ciutat de Mèxic: col·laboració en termes d'innovació, cultura i indústries creatives, i el Pavelló Barcelona on s'exposarà el més novedós i identificatiu de la ciutat en matèria de disseny (habitat, moda, artesanía, joieria, tecnologia aplicada al disseny, etc.)</p>		
	<p>Establiments d'acords de cooperació al desenvolupament amb les ciutats prioritàries definides pel Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maputo • Ciutats tunisines 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tànger • Tetuan 		
	<p>Actuacions puntuals d'intercanvi (selecció de les principals):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milà. Desenvolupament econòmic • Torí. Innovació tecnològica i social • Toulouse. Economia col·laborativa • Lió. Innovació tecnològica i estratègies de smart city • Oslo. Sostenibilitat ambiental • Estocolm. Sostenibilitat ambiental • Tel Aviv. Gestió d'instal·lacions esportives i innovació tecnològica • Tòquio. Habitatge públic • Yokohama. Il·luminació i eficiència energètica • Rosario. Govern intel·ligent, processos informàtics per la gestió, la transparència i plans estratègics de tecnologia • Buenos Aires. Model de seguretat • Atenes, Lampedusa, Lesbos. Incidència internacional i suport a la població refugiada 		
<p>O.E.2.8 Potenciar els factors que sustenten la capacitat d'atracció de la ciutat i les capacitats d'internacionalització dels seus agents</p>	<p>Campanya de comunicació i impuls a la gestió de la identitat i reputació de la ciutat, amb l'objectiu de dinamitzar l'economia local sostenible, l'ocupació i la qualitat de vida dels barcelonins</p>		
	<p>Participació a fires i congressos sectorials de caràcter internacional:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mobile-Tic i Emprenedoria: World Mobile Congress (Xangai), Mobile World Congress (Los Angeles), Salon des Entrepreneurs (Paris), Going Global (Londres) i altres esdeveniments per a start-ups, Smart City Expo NYC. • Urbanístic: Mipim (Cannes), ExpoReal (Múnic) i Barcelona Meeting Point • Disseny-Indústries Creatives: edicions internacionals de Sónar (Hong Kong i una altra per determinar) • Esports: Es donarà suport a l'Institut Barcelona Esports en temes de promoció internacional i organismes esportius internacionals. Les accions previstes són World Union of Olympic Cities (Lausanne) i SportAccord Convention (Bangkok) • Logístic: En el marc de Barceloc (projecte de promoció de Barcelona com a hub logístic de la Mediterrània, en col·laboració amb ACCIÓ i el Port de Barcelona) s'assistirà a la fira <i>China International Transportation and Logistics Expo</i> (Xangai) o CILF (Shenzhen) • Atracció de talent internacional: EmigratieBeurs/Emigration Expo - (Utrecht) i Forum Expat (París). • Shared Services: European Shared Services & Outsourcing Week (Lisboa) • Rutes aèries: Asia World Routes (Brisbane) i World Routes (Guangzhou) 		
	<p>Promoció de Barcelona com a <i>hub</i> aeri en el marc del CDRA, tot promovent les connexions aèries de llarg recorregut des de l'Aeroport d'El Prat:</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> • Participació a la fira Asia World Routes a Brisbane (Austràlia) • Stand Barcelona a la fira World Routes a Guangzhou (Xina) • Missió a Àsia (Xina i Sudest asiàtic) • Desplegament del Pla Estratègic CDRA 2018-2019 amb tres vectors principals: <ul style="list-style-type: none"> ○ Impulsar el model emergent “New Long Haul Low Cost” (Companyies low cost de llarg radi) ○ Focalització en els destins prioritars Mèxic, Delhi i Tokyo i en destins emergents com Santiago de Xile, Manila, Ho Chi Minh, Kuala Lumpur i Bangkok. ○ Desenvolupament del Pla de Fidelització 2018 		
	<p>Impuls a les iniciatives de promoció econòmica internacional de Barcelona des de la pròpia ciutat, en el marc de la iniciativa In-City Promotion:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desplegament del Pla de la Comunitat Internacional de Barcelona 360º per afavorir la dinamització, retenció i expansió de l’activitat econòmica de la comunitat estrangera. • Celebració del Barcelona International Community Day com a espai de trobada i networking de la comunitat estrangera establerta a la ciutat. • Creació d’un nou servei d’acollida, informació i suport per als estrangers que arriben a la ciutat que es dirà <i>Barcelona International Welcome Centre</i> • Atenció a les delegacions empresarials i econòmiques estrangeres 		

IV- L.E.3. Refermar el compromís per la cooperació per a la Justícia Global

La ciutadania barcelonina, responent a una històrica vocació internacionalista, sempre ha mostrat un gran compromís per coresponsabilitzar-se dels fenòmens que ocorren al món. Aquesta voluntat d'implicació i solidaritat s'ha traduït, entre altres manifestacions, en el suport a nombroses iniciatives de cooperació sorgides, en la majoria de casos, de les organitzacions de la societat civil i del municipalisme actiu.

La implementació d'aquesta política ha combinat de manera intensiva les modalitats de cooperació bilateral d'iniciativa d'altres actors, la bilateral concertada, i la bilateral directa. Les ONGD sempre han ocupat una centralitat entre els actors de cooperació per la seva capacitat de generar discurs i mobilització, però també per ser el principal executor de la política en aquest àmbit i per tenir una presència principal en tots els espais de coordinació i definició d'aquesta política. El 2015, gairebé la totalitat dels fons canalitzats per la modalitat indirecta (convocatòries) i un percentatge significatiu de la concertada van ser gestionats per aquest actor¹⁶.

D'altra banda, l'Ajuntament ha exercit de manera molt activa la cooperació directa amb algunes ciutats, com ara Medellín, Maputo, Gaza, La Havana o l'eix Tànger-Tetuan, entre d'altres. Més enllà de la històrica cooperació amb Sarajevo durant la guerra de Bòsnia a principis dels anys noranta, existeix tot un catàleg de projectes i bones pràctiques entre Barcelona i aquestes ciutats. Aquestes experiències, fonamentades sobre el diàleg horitzontal i la reciprocitat dels equips polítics i tècnics, han esdevingut autèntics canals d'intercanvi de coneixements i expertesa tècnica per a l'enfortiment institucional, la definició de polítiques i provisió de serveis públics. Tot a partir d'una agenda municipal i municipalista, on la participació de les diverses regidories ha estat molt significativa.

No obstant, en el camp de la cooperació cal tenir en compte els efectes de la crisi financera del 2008, amb l'impacte significatiu en els pressupostos d'AOD de moltes administracions públiques, especialment a l'Estat espanyol i al Govern català, 70% en el primer i 78% en el segon en el període 2008-2014. En el cas de l'Ajuntament, tot i haver patit una significativa reducció en els primers anys de la crisi, ha anat recuperant els seus pressupostos d'AOD. D'altra banda, també han emergit dinàmiques recentralitzadores per part de l'Administració Central de l'Estat, com ho mostra la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL)¹⁷, que limita les capacitats i voluntats dels governs locals per impulsar polítiques i accions en l'àmbit exterior i de cooperació.

En aquest context, el Ple del Consell Municipal de Cooperació al Desenvolupament va aprovar el 2017 el Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global 2018-2021¹⁸, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona.

¹⁶Segons la Memòria 2015, el 60% dels recursos s'ha executat segons la modalitat de cooperació bilateral d'iniciativa no governamental a través de les convocatòries de subvencions, i un 27% segons la cooperació bilateral concertada (Vegeu [Memòria d'Activitats 2015](#); pg. 8).

¹⁷Vegeu [Llei 27/2013, del 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració Local](#).

¹⁸ El Pla va ser aprovat per unanimitat del Ple del Consell del 22 de desembre de 2017 amb l'acord de tots els grups municipals excepte el Partit Popular, que es va abstenir.

Aquesta política es construeix sobre la doble lògica de responsabilitat i oportunitat. Es referma en ser una política participada i participativa, articulada al voltant del principi de concertació entre tots els actors de cooperació, integrats majoritàriament al si del Consell. A més, es manté el compromís amb l'objectiu del 0,7%, amb la liberalitat de l'AOD alhora que innova per a crear les condicions per avançar en la coherència de polítiques.

Els tres eixos que orientaran la missió i visió de la política de cooperació de l'Ajuntament de Barcelona en el proper exercici de planificació són l'assoliment de la Justícia Global, l'aproximació municipalista i urbana i la seva concepció de banda ampla.

La justícia global planteja doncs un marc d'anàlisi més ampli i complet que aquell que es centra en la dicotomia Nord-Sud i en la linealitat en el desenvolupament. Ressalta les creixents interconnexions a nivell global i, per tant, les interferències que les accions produeixen sobre altres pobles i territoris. Posa l'accent en els elements estructurals que generen injustícies i promou la transformació de les relacions de poder que potencien les desigualtats. Proposa a la vegada un cosmopolitisme dels drets humans, sota l'assumpció que totes i tots tenim responsabilitats i obligacions front les injustícies que pateixen els "altres", independentment del lloc a on es donin.

En aquest sentit, la creixent complexitat dels problemes que afecten el món obliguen a un enfocament holístic de l'acció exterior (i en particular, de la cooperació) de Barcelona i a cercar confluències amb nous actors (especialment els moviments socials) i noves temàtiques (com ara l'economia social i solidària o l'ecologia) en la cooperació.

La cooperació per a la justícia global planteja quatre fites a aconseguir, que a la vegada es retroalimenten i entrellacen: la Justícia Econòmica, fonamentada sobre una economia ecològica, democràtica, feminista i més justa; la Justícia Ambiental, que afavoreixi un accés just i equitatiu a béns o serveis ambientals i que promogui que tota persona tingui dret a una qualitat de vida ambiental; la Justícia de Gènere, que promogui l'equitat de gènere en la vida cultural, econòmica, social i política; i el dret de les persones a refugi, a desplaçar-se i a migrar. Les transformacions que promou la justícia global es basen en processos construïts des de la no violència, els drets humans, la interculturalitat, la pluralitat i la participació, des d'una nova relació entre gèneres i el reconeixement dels límits del nostre planeta.

Per tot l'anterior, es concep la cooperació de banda ampla com un espai que ha de servir per fomentar l'empatia entre els pobles, el diàleg polític sobre els desafiaments globals, que vinculi agendes d'arreu, i que promogui una ciutadania crítica i mobilitzada. En conseqüència, cal obrir-la a noves agendes, alternatives als models de desenvolupament vigents, i a nous subjectes que promouen processos de justícia social. La cooperació de banda ampla s'ha de redefinir doncs en torn a aquestes noves fites i aliances: una cooperació centrada en la responsabilitat global de Barcelona sobre el que esdevé a la resta del món i les futures generacions; una cooperació compromesa amb les agendes de canvi vers la justícia global que promouen altres actors (com ara l'economia social i solidària, ecologia, transició energètica, feminismes, sobirania alimentària, democràcia participativa, cultura de la pau i els drets humans); l'impuls d'una veritable coherència de polítiques en l'acció exterior de l'Ajuntament, tot aprofitant la intersecció entre aquestes agendes; la promoció d'espais de diàleg polític articulats amb els actors, que permetin la construcció de fites comunes i compartides, tot posant les bases d'una autèntica cooperació de ciutat; i la centralitat de l'Educació per a la Justícia Global (EpJG), com a eix fonamental d'una

cooperació transformadora, que promogui una consciència crítica envers de les causes que generen desigualtat i conflictes i que contribueix al canvi d'actituds i pràctiques que han de fer possible una ciutadania responsable, respectuosa i compromesa amb la transformació social

En definitiva, la línia estratègica 3 de refermar el compromís per la cooperació per a la justícia global es desplega en l'esmentat Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global 2018-2021 que s'adjunta amb aquest document.

Document elaborat per Agustí Fernández de Losada Passols, Director d'Estudis i Assistència Tècnica Internacional, Tornos Abogados

Octubre 2016

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de **Reconeixement – No comercial – Sense Obra Derivada (by-nc-nd)** amb finalitat no comercial i sense obra derivada. Es permet copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format, sempre que no tingui finalitats comercials i no es distribueixi cap obra derivada.

La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>